

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 168 והוראת שעה), התשס"ח-2008*

1. תיקון סעיף 1
- בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1 –
- (1) בהגדרה "תושב ישראל" או "תושב", בפסקה (ב)(2), בסופה יבוא "למעט חבר בני אדם שהשליטה על עסקיו וניהולם כאמור מופעלים בישראל בידי יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או שהיה לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור, או בידי מי מטעמו, ובלבד שאותו חבר בני אדם לא היה תושב ישראל גם אם השליטה על עסקיו וניהולם לא היו מופעלים בידי יחיד כאמור או בידי מי מטעמו, אלא אם כן חבר בני האדם ביקש אחרת";
- (2) בהגדרה "תושב חוץ", בסופה יבוא "וכן יחיד שהתקיימו בו כל אלה:
- (א) הוא שהה מחוץ לישראל 183 ימים לפחות, בכל שנה, בשנת המס ובשנת המס שלאחריה;
- (ב) מרכז חייו לא היה בישראל, כאמור בפסקה (א)(1) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב", בשתי שנות המס שלאחר שנות המס האמורות בפסקת משנה (א);".
2. תיקון סעיף 5
- בסעיף 5 לפקודה, בפסקה (5)(ה) –
- (1) בהגדרה "חברת משלח יד זרה", בפסקה (2), בסופה יבוא "ולא יובא בחשבון שיעור זכותו, במישרין או בעקיפין, של יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור";
- (2) בהגדרה "הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל", בסופה יבוא "לעניין זה, לא יובא בחשבון שיעור זכותו, במישרין או בעקיפין, של יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור";.
3. תיקון סעיף 9
- בסעיף 9 לפקודה –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "של עולה" יבוא "של תושב ישראל לראשונה ושל תושב חוזר ותיק";
- (2) אחרי "לפי העניין" יבוא "ובכפוף לאמור בסעיף 14(א)" ובמקום "מי שעלה לישראל" יבוא "יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א)".
4. תיקון סעיף 14
- בסעיף 14 לפקודה –
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "תושב ישראל לראשונה ותושב חוזר";
- (2) במקום סעיפים קטנים (א) עד (ג) יבוא:
- "(א) יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה ותושב חוזר ותיק יהיו פטורים ממס במשך עשר שנים מהמועד שהיו לתושבי ישראל כאמור, על הכנסותיהם מכל המקורות המנויים בסעיפים 2, 2א ו-3, שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל או שמקורן בנכסים מחוץ לישראל, אלא אם כן ביקשו אחרת לעניין ההכנסות, כולן או חלקן; בסעיף זה –
- "נכס" – למעט נכס שהגיע לידי היחיד בפטור ממס לפי סעיף 97(א)(5) החל ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007);

* התקבל בכנסת ביום ט' באלול התשס"ח (9 בספטמבר 2008); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 396, מיום כ"ז בסיוון התשס"ח (30 ביוני 2008), עמ' 644.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ח, עמ' 685.

"תושב חוזר ותיק" – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך עשר שנים רצופות לפחות.

(ב) (1) על אף האמור בפסקה (א) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב", לא יראו יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כתושב ישראל, במשך שנה אחת מהמועד שבו עלה או שב לישראל, לפי העניין (בסעיף קטן זה – שנת ההסתגלות), ובלבד שהיחיד הודיע, בתוך 90 ימים מיום הגעתו לישראל כאמור, בטופס שקבע המנהל, על בחירתו בהחלת הוראות סעיף קטן זה.

(2) על אף הוראות פסקה (1), הודיע יחיד על בחירתו בשנת ההסתגלות, כאמור באותה פסקה, תבוא שנת ההסתגלות במניין לעניין התקופות המפורטות להלן:

(א) תקופת הפטור האמורה בסעיף קטן (א);

(ב) התקופה האמורה בפסקה (ב)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב";

(ג) התקופה האמורה בפסקה (2) להגדרה "חברת משלח יד זרה", ובהגדרה "הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל", שבסעיף 5(ה);

(ד) התקופה האמורה בהגדרה "תושב ישראל" שבסעיף 75(א)(15);

(ה) התקופה האמורה בסעיף 75(א)(1) ו-7(ג)(2)(א);

(ו) התקופה האמורה בסעיף 97(ב)(1);

(ז) התקופה האמורה בסעיף 134ב;

(ח) התקופה האמורה בסעיף 135(1)(ב).

(ג) תושב חוזר יהיה פטור ממש במשך חמש שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל, על הכנסות שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל או שמקורן בנכסים מחוץ לישראל, שאינן הכנסות מעסק, כמפורט להלן, אלא אם כן ביקש אחרת, לעניין ההכנסות, כולן או חלקן:

(1) הכנסות מקצבה, מתמלוגים, מדמי שכירות, מריבית ומדיבידנד, שמקורן בנכסים מחוץ לישראל שרכש התושב החוזר בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל;

(2) הכנסות מריבית ומדיבידנד שמקורן בנכסים מחוץ לישראל שהם ניירות ערך מוטבים;

בסעיף קטן זה –

"ניירות ערך מוטבים" – ניירות ערך הנסחרים בבורסה, שרכש התושב החוזר בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל, המנוהלים מחשבון במוסד בנקאי, וכן ניירות ערך הנסחרים בבורסה, שרכש התושב החוזר מתוך הכנסה שהיא ריבית או דיבידנד שמקורם בניירות ערך מוטבים או הכנסה שהיא רווח הון ממכירת ניירות ערך מוטבים, שהופקדה באותו חשבון;

"בורסה" – בורסה לניירות ערך מחוץ לישראל, שקיבלה אישור מידי מי שרשאי לתת על פי דין במדינה שבה היא מתנהלת, וכן שוק מוסדר מחוץ לישראל;

"חשבון במוסד בנקאי" – חשבון במוסד בנקאי שלא בוצעו בו הפקדות לאחר שהתושב החוזר היה לתושב ישראל, פרט להפקדה של הכנסה שהיא ריבית או דיבידנד שמקורם בניירות ערך מוטבים או הכנסה שהיא רווח הון ממכירת ניירות ערך מוטבים;

"תושב חוזר" – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך שש שנים רצופות לפחות.

5. תיקון סעיף 67 ח בפסקה (1), ברישה, במקום "או לפני שהיה לתושב חוזר כמשמעותו בסעיף 14(ג) יבוא" לתושב חוזר ותיק או לתושב חוזר, כאמור בסעיף 14(א) ו-14(ג).

6. בסעיף 75 לפקודה, בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1), בהגדרה "חברה נשלטת זרה", בפסקת משנה (ד)(1), המילים "או בידי אזרחי ישראל תושבי האזור, כהגדרתם בסעיף 3א (בסעיף זה – תושבי ישראל)" – יימחקו;

(2) אחרי פסקה (14) יבוא:

(15) "תושב ישראלי" – לרבות אזרח ישראל תושב האזור כהגדרתו בסעיף 3א, ולמעט מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור.

7. תיקון סעיף 175 בסעיף 175(ה) לפקודה, אחרי "לתושב ישראל לראשונה" יבוא "לתושב חוזר ותיק" ובמקום "לפי סעיפים 14(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א) או (ג)".

8. תיקון סעיף 75 בסעיף 75(א) לפקודה, אחרי "לתושב ישראל לראשונה", יבוא "לתושב חוזר ותיק" ובמקום "לפי סעיפים 14(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א) או (ג)".

9. תיקון סעיף 75 בסעיף 75(ז) לפקודה, אחרי "לתושב ישראל לראשונה" יבוא "לתושב חוזר ותיק" ובמקום "לפי סעיפים 14(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א) או (ג)".

10. בסעיף 75טו לפקודה –

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי יוצר שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק כאמור בסעיף 14(א), במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור, ובלבד שבמשך כל התקופה האמורה הקנה רק נכס מחוץ לישראל או הכנסה מנכס מחוץ לישראל; בתום עשר השנים האמורות יחולו הוראות סעיף קטן (א), ואולם ההודעה האמורה בו תוגש עד יום 30 באפריל בשנת המס הראשונה לאחר שתמה אותה תקופה; חלה על היוצר חובה להגיש דוח לפי סעיף 131, תוגש ההודעה האמורה במועד הגשת הדוח";

(2) בסעיף קטן (ג), האמור בו יסומן "(1)" ואחריו יבוא:

"(2) על אף האמור בפסקה (1) –

(א) יוצר כאמור בפסקה (1) שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק כאמור בסעיף 14(א), לא יהא חייב בהודעה כאמור באותה פסקה, במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור, ובלבד שבעת שהיה לתושב ישראל יש לנאמן בנאמנות רק נכס מחוץ לישראל או הכנסה מנכס מחוץ לישראל ושבמשך כל התקופה האמורה הוקנו

לנאמן רק נכס או הכנסה כאמור; בתום עשר השנים האמורות יחולו הוראות פסקה (1), ואולם המועדים להגשת ההודעה האמורה באותה פסקה יחולו בשנת המס הראשונה לאחר שתמה התקופה האמורה, לפי העניין; הוקנו לנאמן במהלך עשר השנים האמורות נכס בישראל או הכנסה מנכס בישראל, יחולו הוראות פסקה (1), ואולם המועדים להגשת ההודעה האמורה באותה פסקה יחולו בשנת המס הראשונה שלאחר ההקניה כאמור;

(ב) יוצר כאמור בפסקה (1) שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק כאמור בסעיף 14(א), יהא חייב בהודעה כאמור באותה פסקה במועדים הנקובים בה, אם בעת שהיה לתושב ישראל יש לנאמן בנאמנות גם נכס בישראל או הכנסה מנכס בישראל; ואולם לענין פרטי הנכסים וההכנסה כאמור בסעיף קטן (ב)2, יפרט היוצר רק את פרטי הנכסים בישראל וההכנסה שמקורה בנכסים בישראל, שהקנה היוצר לנאמן בחמש השנים שקדמו לשנת המס שבה היה היוצר לתושב ישראל.

11. בסעיף 21ט75(א) לפקודה, בפסקה (2), בסופה יבוא "הוראות פסקה זו לא יחולו על שינוי סוג של נאמנות לנאמנות תושבי ישראל משום שיוצר אחד בה או נהנה אחד בה, לפי העניין, היה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק כאמור בסעיף 14(א), ובלבד שבעת שהיה לתושב ישראל כאמור יש לנאמן בנאמנות רק נכס מחוץ לישראל או הכנסה מנכס מחוץ לישראל";

12. בסעיף 97(ב) לפקודה –

(1) בפסקה (1), במקום "כמשמעותו בסעיף 14" יבוא "ותושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א)", המילים "לפני היותו לתושב ישראל" – יימחקו, ובסופה יבוא "לענין זה, "נכס" – למעט נכס שהגיע לידי היחיד בפטור ממס לפי סעיף קטן (א)5 החל ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007);

(2) בפסקה (2), במקום הרישה עד המילים "באותו סעיף" יבוא "תושב חוזר כהגדרתו בסעיף 14(ג) פטור ממס על רווח הון ממכירת נכס שרכש מחוץ לישראל בתקופת היותו תושב חוץ", ובסופה יבוא "לענין זה, "נכס" – לרבות נכסים מחוץ לישראל שהם ניירות ערך מוטבים כהגדרתם בסעיף 14(ג);

(3) בפסקה (3), במקום "או לתושב חוזר, לפי העניין" יבוא "כאמור באותן פסקאות".

13. אחרי סעיף 134א לפקודה יבוא:

"פטור מדיווח 134ב. על אף הוראות סעיף 131, יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), לא יהא חייב בהגשת דוח כאמור בסעיף 131, לגבי כל הכנסותיו שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל או שמקורן בנכסים מחוץ לישראל, במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור; הוראות סעיף זה לא יחולו על הכנסות שלגביהן ביקש היחיד, לפי הוראות סעיף קטן (א) של סעיף 14, כי לא יחולו הוראות הסעיף הקטן האמור, ולגבי הכנסות שמקורן בנכס שהגיע לידי היחיד בפטור ממס לפי סעיף 97(א)5 – החל ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007)."

14. בסעיף 135 לפקודה, בפסקה (1), האמור בה יסומן "(א)" ואחריה יבוא:

"(ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), לא יהא חייב בהגשת דוח על הונו ונכסיו שמחוץ

לישראל, במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור; הוראות פסקת משנה זו לא יחולו על הון ונכסים שלגבי הכנסות שנבעו מהם, כולן או חלקן, ביקש היחיד, לפי הוראות סעיף קטן (א) של סעיף 14, כי לא יחולו הוראות הסעיף הקטן האמור, ועל נכס שהגיע לידי היחיד בפטור ממס לפי סעיף 97(א)(5) – החל ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007).

15. תחילה, תחולה והוראת שעה (א) תחילתם של סעיפים 1, 5(ה), 9, 14(א) ו-17(ב), 67, 75(א), 75(ה), 75(א), 75(ב) ו-75(ז), 75(ט) ו-75(י) (א) ו-75(ג) (2), 75(א) (2), 97(ב) (1) ו-97(3), 134 ו-135 (1) לפקודה, כנוסחם בחוק זה, ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) (בסעיף זה – יום התחילה), והם יחולו, לפי העניין, על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, ביום התחילה ואילך; הסעיפים האמורים, כנוסחם לפני יום התחילה, ימשיכו לחול, לפי העניין, על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר, לפני יום התחילה. (ב) על אף הוראות סעיף 14(א) לפקודה, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, לגבי מי שהיה לתושב ישראל בשנת המס 2007, 2008 או 2009, יקראו את ההגדרה "תושב חוזר ותיק" שבסעיף האמור כך:

"תושב חוזר ותיק" – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך חמש שנים רצופות לפחות.

(ג) תחילתם של סעיף 14(ג) ו-97(ב) (2) לפקודה, כנוסחם בסעיפים 4(2) ו-12(2) לחוק זה, ביום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009), והם יחולו על מי שחדל להיות תושב ישראל במועד האמור ואילך; הסעיפים האמורים, כנוסחם לפני המועד האמור, ימשיכו לחול על מי שחדל להיות תושב ישראל לפני המועד האמור; סעיף 14(ג) (2) לפקודה כנוסחו בסעיף 4(2) לחוק זה, יחול על תושב חוזר כהגדרתו בסעיף האמור גם על מי שהיה לתושב חוזר כאמור החל ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007).

(ד) על אף האמור בסעיף 14(ב) לפקודה, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, לפי העניין, לאחר יום התחילה אך לפני מועד פרסומו של חוק זה, יודיע בתוך 90 ימים מיום פרסומו של חוק זה על בחירתו בהחלת הוראות סעיף 14(ב) האמור.

16. חובת דיווח לכנסת – הוראת שעה (א) השר לקליטת העלייה ידווח בכתב, מידי שנה, לוועדת העלייה, הקליטה והתפוצות של הכנסת (להלן – הוועדה), על השפעת חוק זה לגבי יחידים שהיו לתושבי ישראל לראשונה או תושבים חוזרים ותיקים, ובין השאר, על מספרם של תושבים כאמור שבחרו בשנת ההסתגלות, לפי סעיף 14(ב) לפקודה כנוסחו בחוק זה, ככל שהודעות לעניין זה נמסרו למשרד לקליטת העלייה.

(ב) דיווח ראשון כאמור בסעיף קטן (א) יימסר לוועדה בתום שנה מיום פרסומו של חוק זה.

(ג) סעיף זה יעמוד בתוקפו עד תום שנתיים מיום הדיווח הראשון כאמור בסעיף קטן (ב).

רוני בר-און
שר האוצר

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה